

Memo

memonummer 02
datum 4 maart 2019
aan Dhr. Wimbart de gemeente Almere
Kleuver
van Dhr. R.J. van Dijk Antea Group
kopie Dhr. G.J. Wijbenga Antea Group
project Onderzoek feitelijke milieubelasting (geluid en geur) voor de ontwikkeling van de HIGH Note te Almere
projectnr. 0436805.00
betreft Beschouwing geurinvloed 'De Stofzuiger' op eventuele woningbouw

INLEIDING

Gemeente Almere onderzoekt de mogelijkheden voor herontwikkeling van een parkeerterrein in het centrum van Almere. Concreet betreft het een onderzoek voor de realisatie van het gebouw HIGH Note. Het plangebied wordt begrensd door de Landdrostdreef, de Bodestraat en de Schrijverstraat en heeft een oppervlakte van circa 3.200 m². In het gebouw worden appartementen gerealiseerd in de lagen boven de begane grond. In de plint van het te realiseren woongebouw zijn bedrijven, waaronder horeca en detailhandel, voorzien. Ten noordwesten van het plangebied is de OAT terminal 'De Stofzuiger' gelegen. Dit betreft een inrichting voor het aanzuigen, verzamelen en afvoeren van bedrijfs- en huishoudelijk afval. In onderhavige beschouwing is vanuit geurtechnische invalshoek beoordeeld of 'De Stofzuiger' mogelijk effect heeft op de ontwikkelingsmogelijkheden van de projectlocatie (vanwege mogelijke invloed van "De Stofzuiger" op de woon- en leefkwaliteit binnen het plan) en is beoordeeld of de realisatie van het plangebied gevolgen kan hebben voor de bedrijfsvoering van De Stofzuiger (doordat met het realiseren van het plan mogelijk niet meer aan geldende normstelling kan worden voldaan).

BEORDEELINGSKADER

Landelijke beleidslijn voor geur

In Nederland is er behoudens de Wet geurhinder en veehouderij geen landelijke wetgeving voor geur. Het 'algemene geurbeleid' (landelijke geurbeleid) van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is sinds december 2012 opgenomen in de Handleiding geur: bepalen van het aanvaardbaar hinderniveau van industrie en bedrijven (niet veehouderijen) van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Uitgangspunt van het landelijk geurbeleid is het voorkomen van geurhinder. Primair moet worden vastgesteld of de emissies van een activiteit of van een bedrijf hinder kunnen veroorzaken. Indien geen hinder voorkomt, of wordt verwacht, worden geen aanvullende maatregelen/voorschriften in de vergunning opgenomen. Indien wel sprake is van hinder moet in het kader van de Wet milieubeheer worden bekeken in hoeverre maatregelen mogelijk en noodzakelijk zijn.

In Nederland zijn voor een aantal bedrijfstakken/branches de geurnormering en bijhorende maatregelenpakketten vastgesteld. Deze zijn opgenomen in ofwel Bijzondere Regelingen ofwel het Activiteitenbesluit.

Lokaal geurbeleid

Veel provincies hebben lokale beleidsregels voor geur geformuleerd. Dit is voor de provincie Flevoland ook het geval. Het geurhinderbeleid voor de provincie Flevoland zijn opgenomen in de zogenoemde 'Beleidsregels voor de beoordeling van geurhinder 2008' (verder: de beleidsregels). Hierin zijn onder andere regels opgenomen waaraan dient te worden getoetst in het kader van planontwikkeling voor de mogelijke realisatie van geurgevoelige objecten in bestaande en nieuwe situaties. Deze beleidsregels zijn op 1 juli 2008 in werking getreden.

Hedonische waarden

Het geurbeleid van provincie Flevoland gaat in de basis uit van de zogenaamde ‘Hedonische waarden’. De hedonische waarde (H-waarde) is een maat voor hinderlijkheid van de geur. Onderscheid in de mate van hinderlijkheid van geur wordt gemaakt omdat de hinderlijkheid van een geur niet alleen wordt bepaald door de concentratie van de geur maar in belangrijke mate ook door de beleving van de geur. Zo wordt bijvoorbeeld de geur van vers gebakken brood als meer aangenaam beoordeeld dan de geur afkomstig van een slachterij. Het verschil komt tot uiting in de hedonische waarde; de mate van aangenaamheid van een geur, uitgedrukt in een referentieschaal volgens NVN 2818. Deze loopt van uiterst aangenaam tot uiterst onaangenaam (+4 tot -4). Een geur met een hedonische waarde van H=-1 wordt getypeerd als een ‘licht onaangename’ geur. Een geur met een hedonische waarde van H=-2 wordt getypeerd als onaangename geur.

Grenswaarden geurbeleid Flevoland

Voor bestaande en nieuwe situaties gelden op grond van geurbeleid van Flevoland (voor de beoordeling van zowel ruimtelijke plannen als van vergunningaanvragen ingevolge de Wabo) de volgende grenswaarden:

a. Basistoetsing		
	Gevoelige bestemming	Minder gevoelige bestemming
Nieuwe situatie	1. Maximale geurconcentratie overeenkomend met H=-1(uurgemiddeld; 99,5 percentiel)	1. Geurreductie volgens ALARA 2. Maximale geurconcentratie overeenkomend met H=-1(uurgemiddeld, 95 percentiel) 3. H=-2 (uurgemiddeld, 98-percentiel) mag niet voorkomen = ernstige hinder
Bestaande situatie	1. Geurreductie volgens ALARA; 2. Maximale geurconcentratie overeenkomend met H=-1 (uurgemiddeld, 98-percentiel)	1. Geurreductie volgens ALARA; 2. Maximale geurconcentratie overeenkomend met H=-1 (uurgemiddeld, 95-percentiel) 3. H=-2 (uurgemiddeld, 98-percentiel) mag niet voorkomen = ernstige hinder

Gevoelige en minder gevoelige bestemmingen

Vervolgens wordt er binnen de beleidsregels onderscheid gemaakt tussen gevoelige, minder gevoelige en niet gevoelige bestemmingen. Deze worden als volgt ingedeeld:

1. Gevoelige bestemmingen zijn gebieden waar grote aantallen mensen veelal langdurig verblijven. Hiertoe behoren woon- en leefgebieden, ziekenhuizen, verpleeghuizen, scholen, dagverblijven, winkelcentra, dag- en verblijfrecreatie (kampeerterreinen, volkstuinten met verblijfsaccommodatie, recreatiebungalows, drukbezochte recreatieobjecten) en kantoren gevestigd in algemene woon- en leefgebieden (niet op bedrijventerreinen). Daarbij geldt voor nieuwe gevoelige bestemmingen een strengere norm dan voor bestaande situaties.
2. Minder gevoelige bestemmingen zijn:
 - a. agrarische bedrijfswoningen en op bedrijventerreinen gelegen (bedrijfs)woningen
 - b. natuurterreinen, volkstuinten zonder verblijfsaccommodatie, sportterreinen, extensieve recreatieterreinen en vergelijkbare gebieden gekenmerkt door een lage bevolkingsdichtheid en de daar gevestigde bedrijfswoningen, en verspreid liggende (niet aaneengesloten) overige woningen.
 - c. bedrijven, kantoren, winkels op bedrijventerreinen tot en met categorie 3.
3. Niet gevoelige bestemmingen zijn:
 - a. Agrarisch buitengebied
 - b. Bedrijven, kantoren en winkels op bedrijventerreinen waarop bedrijven van categorie 4 en hoger zijn toegestaan

Indien er sprake is van piekconcentraties word een aanvullende toetsing uitgevoerd:

b. Toetsing hinderlijke piekconcentraties (aanvullende toetsing)

De toetsing van hinderlijke piekconcentraties is een aanvulling op de basistoetsing. Geurhinder door piekconcentraties kan met name ontstaan bij discontinue bronnen en nabij hoge schoorstenen. Bij discontinue bronnen toetsen Gedeputeerde Staten de geurimmissie aan de waarde van meerdere percentielen. Daarbij geldt dat hoe minder vaak een piek optreedt hoe hoger de toelaatbare waarde kan zijn voor eenzelfde mate van hinder.

De verhouding tussen de waarden van de maximale geurconcentratie bij verschillende percentielen ligt daarbij als volgt:

Percentielwaarde	Verhouding normstelling
95	0,6
98	1
99,5	2
99,9	4
99,99	10

De relatief hoogste waarde van enig percentiel van de berekende geurimmissie geldt als maatgevend. Dit met uitzondering van de 99,99 percentiel, die wordt altijd slechts als indicatief bij de beoordeling betrokken.

Beoordeling op kortstondige piekconcentraties vindt plaats bij:

1. geurbronnen die minder dan 5% van het aantal uren per jaar (dat wil dus zeggen 438 uur) actief zijn;
2. geuremissie via een hoge schoorsteen.

Als een geurbron kortdurende pieken (minder dan een uur) in de omgeving veroorzaakt an kunnen de piekwaarden niet met het gebruikelijke rekenmodel op basis van uurgemiddelde waarden worden bepaald. Deze kortdurende pieken kunnen met name optreden in de omgeving van hoge schoorstenen of specifieke processen. In dat geval wordt per situatie beoordeeld of de kortdurende pieken toelaatbaar zijn, afhankelijk van de sterkte (hedonische waarde) en frequentie van optreden alsmede de gevoeligheid van het ontvangende gebied.

Bestaande en nieuwe situaties

In de beleidsregels wordt onderscheid gemaakt tussen bestaande en nieuwe situaties. Bestaande en nieuwe situaties worden als volgt ingedeeld:

1. Toetsing als nieuwe situatie betreft:
 - a. vergunningaanvragen van nieuwe bedrijven
 - b. vergunningaanvraag toename geuremissie bij bestaande bedrijven.
 - c. toetsing ruimtelijke plannen voor nieuwe ontwikkelingen
2. Toetsing als bestaande situatie betreft:
 - a. Toetsing of de saneringsdoelstelling in bestaande geurhinder-situaties is bereikt
 - b. Toetsing ruimtelijke plannen voor bestaande situaties

Eisen aan de mate van zekerheid dat geurhinder wordt voorkomen (zekerheidsvereiste)

In nieuwe situaties wordt bij de toetsing van gevoelige bestemmingen verlangd dat voldoende zekerheid bestaat dat geurhinder wordt voorkomen. Hiervoor is het volgende in de beleidsregels opgenomen:

- Gedeputeerde Staten verlangen in nieuwe situaties bij de toetsing van gevoelige bestemmingen dat voldoende zekerheid bestaat dat geurhinder wordt voorkomen.
1. De provincie verlangt bij toetsingen inzicht in het onbetrouwbaarheidsinterval van geuronderzoek. De initiatiefnemer moet aantonen dat ten minste 90% zekerheid bestaat dat aan de toetsingswaarde wordt voldaan. De soms forse onzekerheid van geurhinderonderzoek mag door een initiatiefnemer niet worden afgewenteld op de gevoelige bestemming. Bij de gebruikelijke metingen en berekeningen van de geurimmissie geeft deze vereiste zekerheid een verschil van een factor twee met de gemiddeld berekende waarden. Bij berekeningen met een grotere onzekerheid zal deze betrouwbaarheidseis tot een hogere veiligheidsfactor leiden.

Uit bovenstaande volgt dat aan het zekerheidsvereiste wordt voldaan door de bij de toetsing de emissie (de in de berekening gehanteerde emissiekentallen) te verdubbelen of door de immissienorm (de toetsingswaarde) te halveren.

Toetsingskader plangebied

In het kader van een goede ruimtelijke ordening moet worden afgewogen of er in het plangebied sprake is van aanvaardbaar woon- en leefklimaat (in relatie tot geur: aanvaardbaar hinderniveau). In veel gevallen wordt het (provinciale) geurbeleid dan 'omgekeerd' toegepast. Dit houdt in dat:

1. wordt onderzocht welke geurbelasting er ter hoogte van het plangebied optreedt (als gevolg van bestaande, geurrelevante, bedrijven in de omgeving van het plangebied);
2. wordt onderzocht of door de realisatie van het voorgenomen plan bestaande bedrijven in hun bedrijfsvoering worden belemmerd.

Op grond van het geurbeleid kan worden gesteld dat er in casu sprake is van een nieuwe situatie aangezien er sprake is van een nieuwe ontwikkeling. Daarnaast wordt het gebouw HIGH Note aangemerkt als gevoelige bestemming. Dit houdt in dat grenswaarde ter hoogte van het plangebied overeenkomt met de geurconcentratie waarbij H=-1 als 99,5 percentiel wordt bereikt. Indien ter hoogte van het plangebied of in het plangebied een hogere waarde wordt vastgesteld kan worden gesteld dat er in beginsel geen sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat (aanvaardbaar hinderniveau).

ONDERZOEKOPZET

Het onderzoek is opgebouwd uit twee delen. In het eerste deel wordt onderzocht of er als gevolg van de Stofzuiger mogelijk invloed is op de woon-/leefkwaliteit binnen het plangebied. Het tweede deel van de toetsing gaat in op de vraag of de ontwikkeling van het plangebied (realisatie van HIGH Note) belemmerend kan werken voor de bedrijfsvoering van de Stofzuiger. Hiertoe is de planontwikkeling getoetst aan de grenswaarden die volgen uit de beleidsregels.

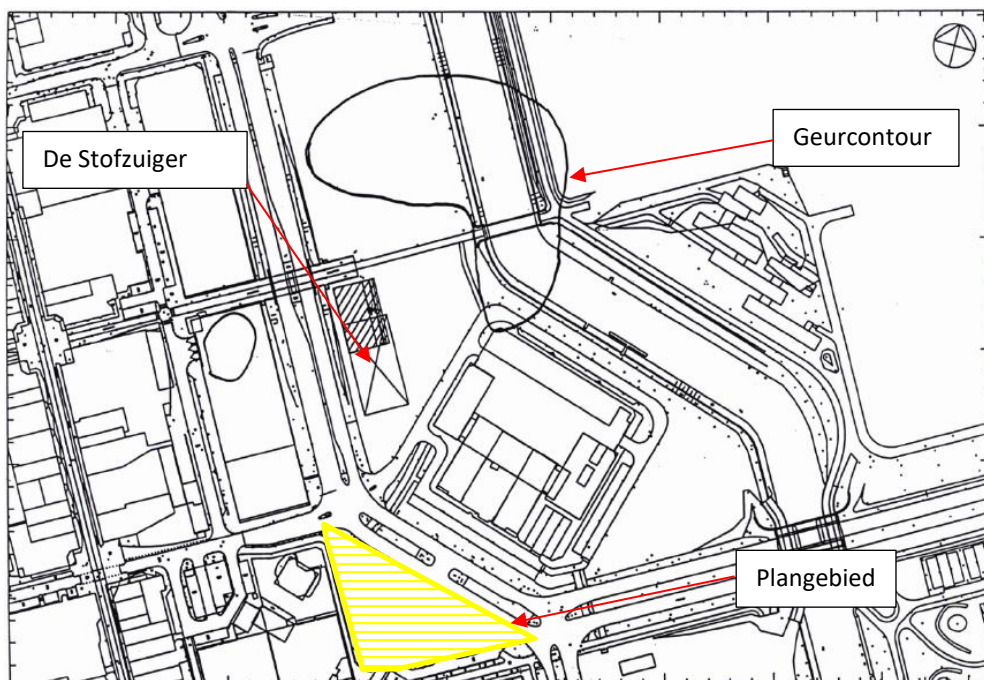
De toetsing is uitgevoerd op basis van het geuronderzoek ('Geuronderzoek Ondergronds Afval Transport Almere, Tauw bv, projectnummer 3828700 d.d. 15 mei 2000; verder onderzoek van Tauw) welke deel uitmaakt van de vigerende omgevingsvergunning van de Stofzuiger (beschikking d.d. 23 mei 2001). De resultaten van dit geuronderzoek zijn zo goed mogelijk vertaald naar de planlocatie. Hierbij zij opgemerkt dat de geurconcentratie in het onderzoek van Tauw zijn uitgedrukt in geureenheden (ge). Vanaf 2003 wordt echter de Europese eenheid OU_E gebruikt in plaats van de geureenheid. Hierbij geldt dat $1 OU_E$ gelijk is aan 2 geureenheden.

ANALYSE

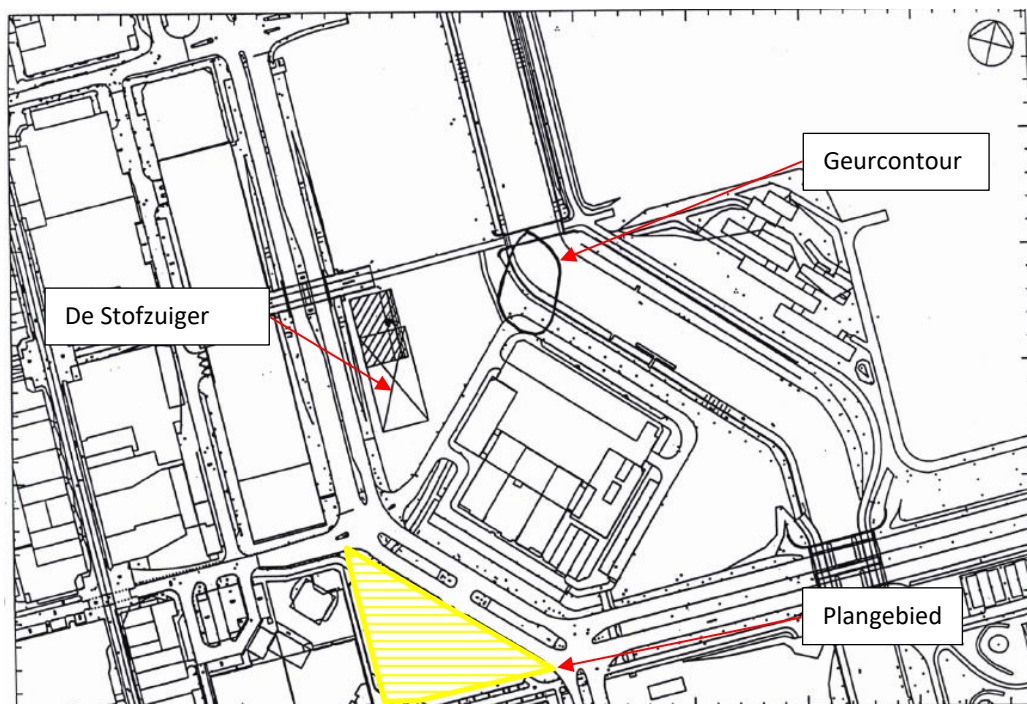
Op basis van de beleidsregels is de geurconcentratie waarbij H=-1 wordt bereikt de grenswaarde voor nieuwe gevoelige bestemmingen. Uit het onderzoek van Tauw volgt dat de geurconcentratie waarbij H=-1 wordt bereikt is vastgesteld op $3 \text{ ge}/\text{m}^3$ ($1,5 OU_E/\text{m}^3$).

Geurbelasting ter hoogte van het plangebied

In het geuronderzoek van 2000 zijn geurcontouren van de Stofzuiger bepaald op basis van gemeten emissies bij een vergelijkbaar systeem en de bronkenmerken van de Stofzuiger (debiet, diameter uitstroomopening, hoogte uitstroomopening enz). De geurimmissie is vervolgens gepresenteerd voor het 98 percentiel en het 99,99 percentiel. In de volgende figuren zijn de in 2000 berekende geurcontouren opgenomen.

figuur 1: Geurcontour rond de Stofzuiger van $0,1 \text{ OU}_E/\text{M}^3$ ($0,2 \text{ ge}/\text{M}^3$) als 98 percentiel (plangebied geel gearceerd)

Figuur 2: Geurcontour rond de Stofzuiger van $0,5 \text{ OU}_E/\text{M}^3$ ($1,0 \text{ ge}/\text{M}^3$) als 99,99 percentiel (planlocatie geel gearceerd)

Op grond van het vigerende geurbeleid geldt de waarde waarbij H=-1 wordt bereikt als grenswaarde (99,5 percentiel¹) ter hoogte van het plangebied. In casu betreft dit $1,5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$. Op grond van het zekerheidsvereiste wordt deze grenswaarde gehalveerd tot $0,75 \text{ OU}_E/\text{m}^3$.

Gezien de gepresenteerde contouren ($0,1$ en $0,5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ als respectievelijk 98 en 99,99 percentiel) is het niet aannemelijk dat de grenswaarde van $0,75 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ als 99,5-percentiel ter hoogte van het plangebied zal worden overschreden. Hieronder is dit uitgewerkt.

Uit het onderzoek van Tauw volgt dat de geurbelasting uitgedrukt als 99,99 percentielwaarde op een afstand van circa 50 meter tot het gebouw de Stofzuiger circa $0,5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ bedraagt. Het plangebied HIGH note ligt op een afstand van circa 60 meter tot het gebouw. Naar verwachting zal de concentratie ter hoogte van het plangebied vergelijkbaar zijn met in het voorgaande onderzoek berekende concentratie (e.e.a. afhankelijk van de omgeving en het verspreidingsmodel). Volgens het nu geldende provinciale beleid geldt de toetswaarde van $0,75 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ als 99,5 percentielwaarde. Het eerder uitgevoerde onderzoek brengt de 99,5 percentielwaarde niet in beeld. De 99,99 percentielwaarde wordt wel in beeld gebracht. De 99,5 percentielwaarde zal op hetzelfde toetspunt een lagere concentratie opleveren. Immers een 99,9 percentielwaarde houdt in dat gedurende 99,9 % van de tijd de concentratie niet wordt overschreden. Een lagere percentielwaarde komt dan neer op een lagere concentratie die langer mag optreden. Uit het onderzoek volgt dat de concentratie uitgedrukt als 99,9 percentielwaarde lager is dan de grenswaarde uit het vigerende provinciaal beleid. Het is daarom voldoende aannemelijk dat ter hoogte van het plangebied wordt voldaan aan de grenswaarde voor het 99,5 percentiel. Desgewenst kan dit aan de hand van geurberekeningen worden gekwantificeerd.

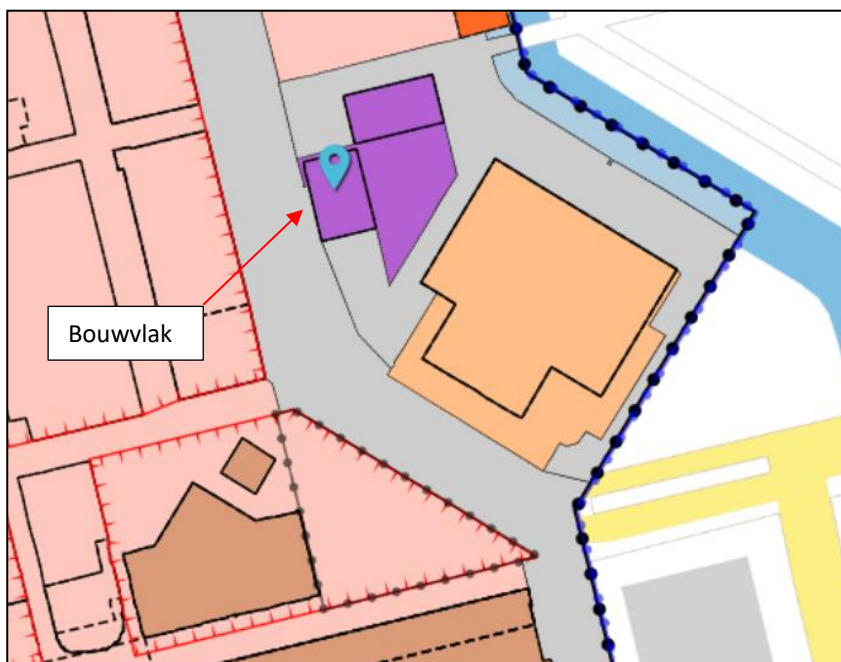
Volgens het geldende provinciale beleid geldt naast bovengenoemde toets een aanvullende toets voor piekbelastingen (mochten deze aan de orde zijn). Hiervoor geldt een grenswaarde die 10 maal hoger ligt dan de grenswaarde die geldt voor de situatie. In casu is er sprake van een nieuwe situatie en geldt de concentratie waarbij H=-1 wordt bereikt als grenswaarde (99,5 percentiel). De grenswaarde voor piekbelastingen (waarvoor de 99,99 percentiel als maat wordt gehanteerd) ligt vervolgens 10 maal zo hoog en bedraagt daarmee $(10 \times 1,5 \text{ OU}_E/\text{m}^3) = 15,0 \text{ OU}_E/\text{m}^3$. Op grond van het zekerheidsvereiste wordt deze waarde vervolgens gehalveerd $7,5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$. Uit het onderzoek van Tauw volgt dat de geurbelasting uitgedrukt als 99,99 percentielwaarde op een afstand van circa 50 meter tot het gebouw de Stofzuiger circa $0,5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ bedraagt. Het plangebied HIGH note ligt op een afstand van circa 60 meter tot het gebouw. Naar verwachting zal de concentratie ter hoogte van het plangebied vergelijkbaar zijn met in het voorgaande onderzoek berekende concentratie (e.e.a. afhankelijk van de omgeving het verspreidingsmodel). Hiermee is voldoende aannemelijk dat de grenswaarde van $7,5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ als 99,99 percentiel voor piekbelasting zal worden gerespecteerd.

Belemmeren bedrijfsvoering de Stofzuiger

In onderstaande figuur is het bestemmingsplanvlak van de Stofzuiger weergegeven². De rechthoek aan de oostzijde is daarbij 'bestemd' als bouwvlak.

¹ De geurbelasting als 99,5 percentiel wordt gehanteerd voor de toetsing van langdurige continue emissie (veelal meer dan 4.380 uur per jaar) en geeft aan waar 0,5 % van de tijd (minder dan 44 uur) de concentratie van $1,5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ wordt overschreden. De 99,99 percentiel wordt feitelijk gebruikt voor de beoordeling van de geurbelasting die wordt gekenmerkt door fluctuerende kortdurende emissies. Een geurbelasting van $1,5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ als 99,99 percentiel geeft aan waar 0,01 % van de tijd (minder dan 1 uur per jaar) de concentratie van $1,5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ wordt overschreden.

² Bron: ruimtelijke plannen

Figuur 3: bestemmingsplanvlak en bouwvlak de Stofzuiger; bron: ruimtelijke plannen.nl

Uit de regels behorende bij het vigerende bestemmingsplan (Centrum Almere Stad, d.d. 3 juni 2015) volgt dat enkel binnen het bouwvlak gebouwd mag worden. Het is in theorie mogelijk dat het emissiepunt van de Stofzuiger binnen het bouwvlak wordt verplaatst (meest zuidelijk punt). Dit zou kunnen betekenen dat de geurcontour van de Stofzuiger in beperkte mate (enkele meters) in zuidelijke richting zal opschuiven. Hierbij zij opgemerkt dat deze theoretische verplaatsing van het emissiepunt in zuidelijke richting enkel mogelijk is indien de grenswaarde ter hoogte van het politiebureau (oostelijk van de Stofzuiger) wordt gerespecteerd. Ongeacht of de verplaatsing van het emissiepunt in zuidelijke richting mogelijk is, zal een verplaatsing van dit punt er niet toe leiden dat de grenswaarden ter hoogte van het plangebied zullen worden overschreden. Immers de geurbelasting ter hoogte van het plangebied zal vergelijkbaar zijn met de geurbelasting zoals deze door Tauw is vastgesteld op circa 50 meter van het plangebied ($0,5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ als 99,99 percentiel). Hiermee is voldoende aannemelijk dat de Stofzuiger door ontwikkeling van HIGH Note niet zal worden beperkt in de bedrijfsvoering.

CONCLUSIE

Op basis van de vigerende omgevingsvergunning van de Stofzuiger gelegen aan de Baljuwstraat 3 te Almere is onderzocht of er vanuit geur technische invalshoek:

1. Sprake is van een goed- woon en leefkwaliteit in het plangebied?
2. Of de 'De Stofzuiger' wordt belemmerd in zijn bedrijfsvoering door de ontwikkeling van het plangebied?

Uit de analyse volgt dat er op een afstand van circa 50 meter van het gebouw de Stofzuiger, op basis van het door Tauw in 2000 uitgevoerde geuronderzoek, sprake is van een geurbelasting van $0,5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ als 99,99 percentiel. Het plangebied is op vergelijkbare afstand van het gebouw de Stofzuiger gelegen. Nu het plangebied op vergelijkbare afstand van het plangebied is gelegen zal de geurbelasting ter hoogte van het plangebied eveneens in dezelfde ordergrootte liggen. Hiermee is voldoende aannemelijk dat, vanwege de stofzuiger, ter hoogte van de nieuw te bouwen woningen aan de grenswaarden in gevolge het provinciaal beleid voor geur wordt voldaan. Hiermee kan worden gesteld dat er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en er geen sprake is van belemmeringen voor de bedrijfsvoering van de Stofzuiger.